

**ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО БЮРО ІНТЕРПОЛУ
З ПОЗИЦІЙ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ НАУКИ**

**SCIENTIFIC SOURCES AND PERSPECTIVES OF RESEARCHES
AS REGARDS OF NATIONAL CENTRAL BUREAU OF INTERPOL
FROM THE ADMINISRTATIVE LAW POINT OF VIEW**

Ігонін Р.В.,

доктор юридичних наук, доцент,

професор кафедри кримінального права та правосуддя

Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука

Паніотов Є.К.,

аспірант

Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка

Степана Дем'янчука

Стаття присвячена огляду наукових джерел, де висвітлюються питання, пов'язані з діяльністю Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу, а також перспективам дослідження проблем адміністративно-правового забезпечення співпраці правоохоронних органів України та Інтерполу.

Ключові слова: Інтерпол, адміністративно-правове забезпечення, міжнародне правоохоронне співробітництво, взаємодія.

Стаття посвящена обзору научних источников, где освещаются вопросы, связанные с деятельностью Международной организации уголовной полиции – Интерпола, а также перспективам исследования проблем административно-правового обеспечения сотрудничества правоохранительных органов Украины и Интерпола.

Ключевые слова: Интерпол, административно-правовое обеспечение, международное правоохранительное сотрудничество, взаимодействие.

The article is devoted to observing of scientific sources in which issues connected with activities of International Criminal Police Organization INTERPOL are thrown light upon as well as perspectives of researches regarding administrative-law support in the field of cooperation between Ukrainian law-enforcement and INTERPOL.

Key words: INTERPOL, administrative-law support, international law-enforcement cooperation.

Постановка проблеми. Належне адміністративно-правове забезпечення має суто практичне значення в контексті ефективності міжнародного співробітництва правоохоронних органів України у боротьбі зі злочинністю, особливо нині в умовах реформування системи Міністерства внутрішніх справ України та створення Національної поліції. Вказане додатково підкреслює важливість глибокого теоретичного дослідження адміністративно-правових засад діяльності НЦБ Інтерполу України в нових умовах.

Стан опрацювання. Питання функціонування Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу – та міжнародного співробітництва України в рамках цієї організації достатньо широко висвітлювались у науковій літературі.

Серед українських, російських та радянських вчених, які тією чи іншою мірою торкались цієї проблеми, можна відзначити, зокрема, таких: В.А. Бабич, О.М. Бандурка, Я.М. Бельсон, П.Д. Біленчук, І.П. Блищенко, С.В. Бородін, В.М. Волженкіна, О.І. Виноградова, Л.Н. Галенська, В.П. Зімін, Г.В. Ігнатенко, І.І. Карпец, О.Н. Карпов, М.О. Корнієнко, В.Н. Кудрявцев, В.С. Кузьмичов, О.В. Кульгенько, О.І. Леженіна, Є.Г. Ляхов, В.В. Меркушин, В.С. Овчинський, В.П. Панов, Г.І. Прокопенко, С.Т. Пунь, К.С. Родіонов, В.І. Самарін, В.Б. Смелік, В.Ш. Табалдієва, Л.Д. Тимченко тощо.

Роботи зазначених вчених являли собою дослідження у сфері міжнародного права, кримінального процесу та криміналістики, оперативно-розшукової діяльності, юридичної психології та адміністративного права у контексті діяльності Інтерполу.

Метою статті є огляд наукових джерел, де висвітлюються питання, пов'язані з діяльністю Інтерполу, а також перспектив дослідження проблем адміністративно-правового забезпечення співпраці правоохоронних органів України та Інтерполу.

Виклад основного матеріалу. Питання співробітництва держав через Інтерпол у міжнародно-правовому аспекті були достатньо широко висвітлені ще за радянських часів.

Зокрема, Л.Н. Галенська ще у 70-х роках минулого сторіччя досліджувала історію створення і становлення цієї організації, напрями її діяльності, її можливості та роль у сфері протидії міжнародній злочинності [1; 2; [3].

Грунтовне дослідження функціонування Інтерполу як міжнародної організації здійснив В.С. Овчинський – російський науковець, колишній начальник НЦБ Інтерполу в Російській Федерації.

Ним, зокрема, досить широко висвітлено історичні, правові і організаційні аспекти діяльності МОКП – Інтерпол. Водночас В.С. Овчинський дослідив правові

та організаційні основи діяльності НЦБ Інтерполу в Російській Федерації, зокрема історію його створення, правовий статус, функції, структуру, порядок та процедури обміну НЦБ інформацією з правоохоронними органами РФ та інших держав тощо [4].

Не можна також не відзначити російсько-білоруського вченого В.І. Самаріна, який приділяв неабияку увагу питанням діяльності Інтерполу. Вказаним вченим, зокрема, досліджувались етапи розвитку Інтерполу як міжнародної організації, його структура (органи), принципи та основоположні документи, порядок взаємодії з іншими міжнародними організаціями, напрями злочинності, у протидії яким бере участь Організація, питання міжнародного розшуку та реєстрації злочинців. Також ним досліджувались історія, структура й організаційні засади діяльності НЦБ Інтерполу в РФ, аналізувались історичні та організаційно-правові аспекти створення й організації роботи національних центральних бюро Інтерполу інших держав [5].

Серед українських науковців-міжнародників варто відзначити, зокрема, В.Б. Смеліка, який здійснював дослідження інституційної системи Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу (далі – МОКП Інтерпол, або Інтерпол) – у розрізі міжнародного права. Ним було проаналізовано юридичну природу МОКП – Інтерпол, міжнародно-правові тенденції розвитку інституційної системи Інтерполу та її правових засад; питання участі України в діяльності Інтерполу: організаційно-правові засади діяльності НЦБ Інтерполу в Україні та основні напрями його вдосконалення – автор висвітлив питання вступу України до Організації, здійснив огляд нормативної бази діяльності НЦБ Інтерполу, дослідив динаміку розвитку структури цього підрозділу, надав низку рекомендацій щодо покращення його діяльності шляхом вдосконалення матеріально-технічного та кадрового забезпечення [6].

О.М. Бандурка також досліджував міжнародно-правовий статус Інтерполу як міжнародної організації, історичні аспекти його створення й розвитку, структуру, нормативну базу діяльності НЦБ Інтерполу України [7].

Важливість досліджень вищевказаних вчених щодо міжнародно-правових аспектів функціонування Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу – на нашу думку, не можна перебільшити, адже обізнаність про історичні передумови утворення цієї організації, її правову природу та завдання дасть нам змогу глибше зрозуміти суть діяльності національних підрозділів Інтерполу загалом, а також об'єктивно проаналізувати адміністративно-правові засади діяльності НЦБ Інтерполу України.

Питання діяльності Інтерполу достатньо широко висвітлювались у працях вчених, що займаються дослідженнями у кримінально-правових галузях права.

Так, А.Г. Маланюк у дослідженнях з питань провадження у кримінальних справах, пов'язаних із міжнародними відносинами, аналізував діяльність Інтерполу в контексті розгляду клопотань іноземної

держави про видачу особи. Окрім того, автор пропонував визначити в проекті нового КПК України правовий статус циркулярів Інтерполу про розшук і арешт особи як правової підстави для її затримання [8, с. 15].

Можна відмітити, що в новому Кримінальному процесуальному кодексі України ця пропозиція реалізована не була, хоча відповідна ідея мала прихильників як серед науковців, так і практиків.

Ю.М. Черноус торкалась проблематики Інтерполу в дослідженнях із криміналістики. Наводячи результати опитування працівників слідчих підрозділів та НЦБ Інтерполу, вона констатувала, що найбільш ефективною є взаємодія органів досудового розслідування України з НЦБ Інтерполу, що здійснюється, головним чином, з метою обміну інформацією, ідентифікації та перевірки осіб, предметів за обліками Інтерполу та органів поліції іноземних держав, проведення міжнародного розшуку каналами Інтерполу, забезпечення реалізації видачі особи (екстрадиції), допомоги під час виконання процесуальних дій у межах міжнародного співробітництва [9].

Поряд із зазначеним, Ю.М. Черноус аналізувала форми взаємодії органів досудового слідства України з НЦБ Інтерполу з криміналістичної точки зору, визначаючи їх криміналістичну складову частину [9, с. 12].

Окрім цього, Ю.М. Черноус досліджувала міжнародне та національне законодавство, що регламентує досудове слідство у справах про злочини міжнародного характеру, й у зв'язку з цим слушно звернула увагу на деяку застарілість положень окремих документів із питань діяльності НЦБ Інтерполу, зокрема Інструкції про порядок використання правоохоронними органами України можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів 1997 року [9, с. 11–12].

На нашу думку, такі застереження на сьогодні мають неабияку актуальність. Вищезазначена Інструкція про порядок використання правоохоронними органами України можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів 1997 р. дійсно потребує певного оновлення. Зумовлено це багатьма факторами. По-перше, з 1997 р. постійно відбувались зміни у законодавстві України як у сфері кримінального судочинства, так і в інших галузях. У такому разі йдеться і про законодавство у сфері захисту персональних даних, зміни в нормативному забезпеченні правоохоронних органів, а також системи органів державної влади загалом. По-друге, відбулись значні зміни правового, організаційного й технічного характеру в діяльності Інтерполу як міжнародної організації, що суттєво вплинуло на зміст діяльності національних центральних бюро Інтерполу всіх країн-членів цієї організації. Відповідно, вищезазначена Інструкція про порядок використання правоохоронними органами України можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів 1997 р., що являє собою нормативний акт, який регулює адміністративно-правові відносини в діяльності НЦБ Інтерполу, також потребує певних змін або має бути прийнята в новій редакції.

Достатньо ґрунтовні дослідження з питань функціонування Інтерполу здійснив О.Н. Карпов. Він розглядав з точки зору теорії криміналістики та кримінального процесу питання можливостей МОКП у здійсненні функцій із міжнародного розшуку, статусу, сучасної структури та функцій Інтерполу, визначив його повноваження [10, с. 11–12, 15].

Погоджуючись із більшістю висновків, зроблених О.Н. Карповим, хотілося б зробити два важливих застереження. По-перше, з 2011 р. до теперішнього часу у структурі НЦБ Інтерполу відбувались зміни. Зокрема, був створений відділ по взаємодії з Європейським поліцейським офісом, що виконує функції Національного контактного пункту по взаємодії з Європолем, а також відділ із питань безпеки міжнародних масових заходів, що виконує функції Національного футбольного інформаційного пункту (про завдання, функції й організаційно-правові умови створення цих відділів йтиметься в інших підрозділах). А по-друге, в умовах реформування Міністерства внутрішніх справ України та створення Національної поліції України перспективи додаткових перетворень в організаційній структурі НЦБ Інтерполу також, на нашу думку, цілком вірогідні.

Тому ми вважаємо за необхідне у подальшому дослідити «еволюцію» структури НЦБ Інтерполу в розрізі завдань і функцій підрозділу, а також проблем, що пов'язані з його адміністративно-правовим забезпеченням. Вважаємо, що таке дослідження дасть змогу визначити причини, що зумовлюють структурні зміни в НЦБ Інтерполу та спрогнозувати відповідні тенденції на подальші роки.

П.Д. Біленчук у своїх роботах розглядав діяльність Інтерполу з криміналістичної точки зору, зокрема щодо використання правоохоронними органами можливостей цієї організації в процесі розкриття транснаціональних злочинів [11].

Питання функціонування Інтерполу також досить широко висвітлені в дослідженні, здійсненому Інститутом держави і права Російської академії наук – у роботі висвітлені історія створення й розвитку організації, розглядаються завдання й функції Інтерполу в галузі протидії міжнародній злочинності, принципи його діяльності в міжнародно-правовому аспекті [12].

В.П. Панов досліджував переважно основні напрями діяльності організації, зокрема щодо створення інформаційних обліків, організації міжнародного розшуку, форм обміну інформацією в рамках Інтерполу та технічної складової частини його діяльності [13].

В.В. Меркушин приділяв увагу питанням функціонування Інтерполу в контексті правових і кримінологічних підходів у боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю [14, с. 65–77]. Автор розкрив деякі аспекти адміністративних засад діяльності НЦБ Інтерполу в Республіці Білорусь. Проте основні акценти він робив на питаннях міжнародно-правового характеру функціонування Інтерполу, а також щодо напрямів діяльності та особливостей міжнародної взаємодії правоохоронних органів із

використанням каналів Інтерполу, що в науковому сенсі, на нашу думку, належить, скоріше, до криміналістичної методики.

Л.А. Філяніна та О.І. Лінський торкалися питань функціонування НЦБ Інтерполу в контексті проблем організації міжнародного розшуку та видачі правопорушників [15].

Г.О. Душейко, В.А. Некрасов, В.Я. Мацюк, Д.О. Компанієць аналізували організаційно-правову основу діяльності НЦБ Інтерполу, а також аспекти організації і здійснення міжнародного розшуку, взаємодії правоохоронних органів з НЦБ Інтерполу у розслідуванні окремих категорій злочинів, зокрема економічної спрямованості, пов'язаних із незаконним обігом наркотиків та транспортними засобами, терористичною діяльністю, незаконним обігом зброї, боєприпасів, вибухівки та вибухових пристроїв [16].

У контексті робіт вищевказаних авторів вважаємо за необхідне відзначити, що нещодавно серед фахівців-практиків НЦБ Інтерполу виникла дискусія щодо прийнятності застосування терміну «міжнародний розшук» щодо діяльності, пов'язаної з обміном інформацією про осіб. Термін «міжнародний розшук» на сьогодні застосовується в Кримінальному процесуальному кодексі України, у чинних відомчих нормативних актах, що регулюють питання організації розшуку осіб, а також у вищезгаданій Інструкції про порядок використання правоохоронними органами можливостей НЦБ Інтерполу в Україні у попередженні, розкритті та розслідуванні злочинів 1997 р.

Однак, на нашу думку, адміністративно-правові акти, що регламентують діяльність НЦБ Інтерполу мають, по-перше, конкретно, об'єктивно й однозначно регламентувати діяльність підрозділу, його фактичні завдання і функції. По-друге, адміністративно-правові норми, що містяться в цих актах, мають встановлювати такий порядок співробітництва правоохоронних органів України та НЦБ Інтерполу, що не суперечить правилам, закріпленим у нормативних актах Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерполу. Указане також стосується й тлумачення понятійно-категоріального апарату.

У зв'язку з цим слід констатувати, що в нормативно-правових актах МОКП–Інтерпол відсутнє таке поняття як «міжнародний розшук». У своєю чергу в Правилах Інтерполу з оброблення інформації, 2011 року, йдеться про направлення запитів і циркулярів, публікацію міжнародних оповіщень Інтерполу категорій «Червона картка», «Жовта картка», «Блакитна картка», «Зелена картка» та ін.

Указана невідповідність, на нашу думку, являє собою доволі дискусійну проблему адміністративно-правового забезпечення НЦБ Інтерполу та потребує вивчення й вирішення.

Продовжуючи загальний огляд напрацьованих науковців, що досліджували організаційно-правові засади функціонування НЦБ Інтерполу, варто згадати В.М. Волженкіну, яка у своїх наукових працях торкалась питань функціонування Інтерполу та організаційно-правових засад діяльності НЦБ Інтерполу в Російській Федерації в рамках дослідження питань

міжнародного співробітництва у сфері кримінальної юстиції [17].

У свою чергу, Абу Давас Басем Мохамед аналізував структуру і компетенцію Інтерполу у боротьбі зі злочинністю, а також механізми співробітництва правоохоронних органів каналами цієї організації з кримінально-правової точки зору [18].

Є.М. Карпенко розглядав питання Інтерполу в рамках кримінологічного дослідження щодо діяльності міжнародних правоохоронних організацій у сфері запобігання незаконному обігу наркотичних засобів. Автором, зокрема, було розглянуто зміст правового регулювання та організаційні засади запобігання незаконного обігу наркотиків Інтерполом та Європолом, запропоновано основні напрями запобіжної діяльності Інтерполу та Європолу щодо незаконного обігу наркотичних засобів у світі, внесено пропозиції щодо основних засад удосконалення взаємодії правоохоронних органів з Інтерполом та Європолом щодо запобігання поширенню міжнародного наркобізнесу [19].

Ним також доречно, на нашу думку, пропонується з метою ефективної протидії транснаціональному наркобізнесу силами Інтерполу та Європолу продовжувати реформування правоохоронної системи з метою узгодження її зі світовими правовими стандартами.

У свою чергу, О.В. Кульченко досліджував питання діяльності Інтерполу з позиції юридичної психології. Крім дослідження історичних аспектів створення Інтерполу, його становлення, розвитку, нормативної бази, ним було приділено увагу проблемам професійної діяльності працівників підрозділів Інтерполу в країнах із різним правовим статусом і організацією праці, функціональним напрямом професійної діяльності працівників НЦБ Інтерполу, психологічному опосередкуванню їх діяльності та професійних обов'язків, визначені кваліфікаційна характеристика та професіограма працівника, а також психологічні детермінанти службової підготовки працівників НЦБ Інтерполу [20].

Указане, на нашу думку, неабияк важливе для дослідження особливостей адміністративно-правового статусу посадової особи НЦБ Інтерполу, її повноважень, гарантій реалізації її повноважень.

О.І. Леженіна у своїх дослідженнях торкалась специфіки повноважень НЦБ Інтерполу [21]. Зокрема нею розглядалися управлінські засади діяльності НЦБ Інтерполу України та НЦБ Інтерполу інших держав. О.І. Леженіна серед іншого слушно, на наш погляд, наголошувала на необхідності удосконалення управлінських зв'язків між НЦБ різних держав, а також на потребі «адекватних організаційних форм та методів управління» в кожному НЦБ. Також О.І. Леженіна обґрунтувала доцільність дослідження НЦБ Інтерполу як суб'єкта державного управління і як суб'єкта міждержавного управління у міжнародній правоохоронній сфері [21, с. 13].

Грунтовне дослідження питань діяльності НЦБ Інтерполу зробив Є.А. Говійко. Аналізуючи адміністративно-правовий статус Національного цен-

трального бюро Інтерполу, ним були, у свою чергу, розглянуті: місце Національного центрального бюро Інтерполу в структурі Міністерства внутрішніх справ та його зв'язок зі структурними підрозділами цього міністерства; особливості формування та захисту інформації в Національному центральному бюро Інтерполу та система міжнародних повідомлень МОКП; структура адміністративно-правового статусу Національного центрального бюро Інтерполу; завдання, права та обов'язки, юридична відповідальність НЦБ Інтерполу [22].

Однак, підкреслюючи вагомість зазначених досліджень загалом, не можемо не зазначити високий рівень дискусійності, на наш погляд, висновків, сформульованих Є.А. Говійком. Наприклад, ми не впевнені, що саме консультативно-методичну допомогу правоохоронним органам варто виділяти найважливішим аспектом діяльності українського бюро Інтерполу, що визначає, на думку цього автора, місце НЦБ Інтерполу в системі Міністерства внутрішніх справ як структурного підрозділу МВС. Ми, в свою чергу, схилиємось до тієї думки, що консультативно-методична допомога як одна з функцій НЦБ Інтерполу, беззаперечно, є важливою і невід'ємною складовою частиною його діяльності. Проте ми не можемо підтримати твердження про її винятковість як найважливішого аспекту діяльності підрозділу.

Висновки. Здійснений нами огляд наукових джерел дає змогу констатувати, що загалом в юридичній літературі питання функціонування Інтерполу розглянуті широко. У свою чергу, наявні дослідження вказаного питання у галузі адміністративного права є, на наш погляд, не зовсім повними.

Зокрема, в літературі відсутні ґрунтовні дослідження адміністративно-правових відносин, що виникають у діяльності НЦБ Інтерполу, проблем розмежування адміністративних та інших правовідносин у діяльності цього підрозділу, проблем адміністративного забезпечення міжнародної співпраці НЦБ Інтерполу, адміністративно-правового статусу посадових осіб НЦБ Інтерполу, їх повноважень тощо. Саме цій проблематиці буде приділена більш детальна увага у рамках нашого подальшого дослідження порушених проблем.

Разом з тим, враховуючи, що діяльність правоохоронних органів України, пов'язана з міжнародним співробітництвом, регулюється адміністративно-правовими актами, можна відзначити, що важливою складовою частиною цієї діяльності є також адміністративно-правовий аспект, що являє собою сукупність адміністративно-правових норм, передбачених в адміністративно-правових актах, які регулюють адміністративно-правові відносини, пов'язані з організацією міжнародного співробітництва правоохоронних органів у сфері протидії транснаціональній злочинності.

Вказане, у свою чергу, визначає особливу роль саме адміністративно-правового забезпечення міжнародного співробітництва правоохоронних органів України, зокрема співробітництва з НЦБ Інтерполу України.

Важливими складовими частинами такого співробітництва, зокрема обміну інформацією, забезпечення є правовий статус суб'єктів співробітництва, їх правосуб'єктність, порядок обміну інформацією між ними, нормативне регулювання тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Галенская Л.Н. Международная борьба с преступностью / Л.Н. Галенская. – М.: «Междунар. отношения», 1972. – 176 с.
2. Галенская Л.Н. Правовые проблемы сотрудничества государств в борьбе с преступностью / Л.Н. Галенская. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1978. – 86 с.
3. Галенская Л.Н. Основные направления сотрудничества государств по борьбе с преступностью (правовые проблемы): автореф. дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.10 «Международное право; Европейское право» / Л.Н. Галенская ; Ленинградский государственный ордена Ленина и ордена Трудового Красного Знамени университет имени А.А. Жданова. – Л., 1979. – 43 с.
4. Овчинский В.С. Интерпол (в вопросах и ответах) / В.С. Овчинский. – М.: ИНФРА-М, 2001. – 320 с.
5. Самарин В.И. Интерпол. Международная организация уголовной полиции / В.И. Самарин. – СПб.: Питер, 2004. – 202 с.: ил.
6. Смелік В.Б. Міжнародно-правові засади інституційної системи Інтерполу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.11 «Міжнародне право» / В.Б. Смелік ; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2006. – 20 с.
7. Бандурка О.М. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції: [наук.-практ. посібник] / О.М. Бандурка. – Харків: Держ. спеціалізоване вид-во «Основа», 2003. – 324 с.
8. Маланюк А.Г. Провадження у кримінальних справах, пов'язане з міжнародними відносинами, за законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / А.Г. Маланюк ; Академія адвокатури України. – К., 2004. – 20 с.
9. Чорноус Ю.М. Криміналістичне забезпечення досудового слідства у справах про злочини міжнародного характеру : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / Ю.М. Чорноус ; Національна академія внутрішніх справ. – К., 2013. – 31 с.
10. Карпов О.Н. Використання можливостей міжнародних поліцейських організацій у розшуку злочинців : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність» / О.Н. Карпов ; Національна академія внутрішніх справ. – К., 2011. – 20 с.
11. Биленчук П.Д. Транснациональная преступность: состояние и трансформация: Учеб. пособие для вузов / П.Д. Биленчук, С.Е. Ерленов, А.В. Кофанов. – К.: Атика, 1999. – 271 с.
12. Уголовная юстиция: проблемы международного сотрудничества: Междунар. научно-исслед. проект / РАН, Институт государства и права. – М.: БЕК, 1995. – 296 с.
13. Панов В.П. Сотрудничество государств в борьбе с международными уголовными преступлениями: [Учеб. пособие] / В.П. Панов. – М.: Юрист, 1993. – 160 с.: ил.
14. Меркушин В.В. Борьба с транснациональной организованной преступностью / В.В. Меркушин. – Мн.: Амалфея, 2003. – 208 с.
15. Філяніна Л.А., Лінській В.І. Порядок здійснення правоохоронними органами міжнародного розшуку, затримання та видачі злочинців (екстрадиції): Науково-методичні рекомендації. – Д.: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 64 с.
16. Душейко Г.О., Некрасов В.А., Мацюк В.Я., Компанієць Д.О. Міжнародний розшук: Теорія та практика: [Монографія]. – К.: КНТ, 2006. – 168 с.
17. Волженкина В.М. Международное сотрудничество в сфере уголовной юстиции / В.М. Волженкина. – Санкт-Петербургский юридический ин-т Генеральной прокуратуры Российской Федерации. – СПб., 1998. – 43 с.
18. Абу Давас Басем Мохамед. Становление и развитие межгосударственных организаций по борьбе с международной преступностью (уголовно-правовое исследование на материалах Украины и Молдовы) : автореф. дис. ... д-ра права : спец. 12.00.08 «Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право» / Абу Давас Басем Мохамед ; Международный независимый ун-т Молдовы. – Кишинев, 2001. – 22 с.
19. Карпенко Є.М. Запобігання незаконному обігу наркотичних засобів міжнародними правоохоронними організаціями (на матеріалах Інтерполу та Європолу) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / Є.М. Карпенко ; Національна академія внутрішніх справ. – К., 2011. – 19 с.
20. Культенко О.В. Юридико-психологічний зміст та детермінанти професійної діяльності працівників Національного центрального бюро Інтерполу в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 19.00.06 «Юридична психологія» / О.В. Культенко ; Київський національний університет внутрішніх справ. – К., 2010. – 16 с.
21. Леженіна О.І. Організаційно-правові засади участі органів внутрішніх справ України у міжнародній правоохоронній діяльності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / О.І. Леженіна ; Національний ун-т внутрішніх справ. – Х., 2004. – 20 с.
22. Говійко Є.А. Адміністративно-правовий статус Національного центрального бюро Інтерпол : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Є.А. Говійко ; Класичний приватний університет. – З., 2011. – 20 с.